

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 30.11.2016
SWD(2016) 419 final

PART 1/2

ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR

SAMMANFATTNING AV KONSEKVENSBEDÖMNINGEN

Följedokument till

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor

{COM(2016) 767 final}
{SWD(2016) 416 final}
{SWD(2016) 417 final}
{SWD(2016) 418 final}

Sammanfattning

Konsekvensbedömning för förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG av den 23 april 2009 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor

A. Behov av åtgärder

Vad är problemet och varför är det ett problem på EU-nivå?

I direktiv 2009/28/EG (nedan kallat *direktivet om förnybara energikällor*) inrättas en europeisk ram för främjande av förnybar energi, med obligatoriska nationella mål för andelen förnybar energi i den slutliga energianvändningen (brutto) för varje medlemsstat 2020. I oktober 2014 enades Europeiska rådet om ett bindande mål på EU-nivå att andelen förnybar energi 2030 ska vara minst 27 % av energianvändningen i EU, som ska uppnås utan nationella bindande mål. Kombinationen av långsiktiga effekter av den nuvarande politiken, förbättrad kostnadskonkurrenskraft som hänger samman med den tekniska utvecklingen, initiativen för EU:s utsläppshandelssystem och sektorer som inte omfattas av utsläppshandeln, utformningen av elmarknaden, styrformer och energieffektivitet väntas leda till en ökad andel förnybar energi. I avsaknad av ytterligare EU-åtgärder är dock denna ökning inte kostnadseffektiv, och den når inte fram till den överenskomna andelen förnybar energi på EU-nivå.

Vad vill man uppnå?

Inom ramen för strategin för energiunionen har översynen av direktivet om förnybara energikällor fyra huvudmål, nämligen i) bidra till att begränsa ökningen av den globala genomsnittstemperaturen till maximalt 2 °C, med sikte på att nå 1,5 °C i enlighet med EU:s åtagande gentemot målen i COP 21-avtalet från Paris, ii) på ett kostnadseffektivt sätt senast 2030 uppnå en andel förnybar energi på minst 27 % i EU, iii) göra EU-ekonomin mer energitrygg genom att minska dess importberoende, iv) bidra till att EU blir världsledare inom förnybar energi och ett globalt centrum för utveckling av avancerad och konkurrenskraftig teknik i fråga om förnybar energi.

Vad är mervärdet av åtgärder på EU-nivå (subsidiaritet)?

På grund av specifika marknadsmisslyckanden och hinder behövs strategier på EU-nivå för att säkerställa att det bindande målet på EU-nivå om minst 27 % förnybar energi **kollektivt** uppnås av medlemsstaterna, och att det uppnås på det mest kostnadseffektiva och minst snedvridande sättet. Åtgärder på EU-nivå genom ett EU-omfattande regelverk kommer att medföra säkerhet för investerare, ett konsekvent och kostnadseffektivt införande av förnybar energi i hela EU och en effektivt fungerande inre marknad samtidigt som man respekterar medlemsstaternas potential att producera olika former av förnybar energi enligt den energimix de väljer.

B. Lösningar

Vilka olika alternativ finns för att nå målen? Finns det ett rekommenderat alternativ? Om inte, varför?

Alternativ med och utan lagstiftning för att främja utbyggnaden av förnybar energi har beaktats. I konsekvensbedömningen gjordes en ingående analys av varje alternativ, med en gradvis förändring från ett referensscenario (Alt. 0) till mer EU-omfattande åtgärder. Inga rekommenderat alternativ valdes ut, för att behålla kommissionens politiska handlingsutrymme att välja mellan alternativen inom följande fem områden:

i) Alternativ för att öka andelen förnybar energi inom elsektorn (RES-E):

Gemensam europeisk ram för stödsystem: 1) enbart användning av marknadsmekanismer, 2) klargörande av regler med hjälp av en verktygslåda, 3) obligatorisk övergång till investeringsstöd.

Mer samordnad regional strategi: 1) obligatoriskt regionalt stöd, 2) obligatoriskt partiellt öppnande av stödsystem för gränsöverskridande deltagande.

Finansiellt instrument med fokus på förnybar energi: 1) ett finansieringsinstrument på EU-nivå med breda urvalskriterier, 2) ett finansieringsinstrument på EU-nivå till stöd för högriskprojekt för förnybar energi.

Administrativ förenkling: 1) förstärkta bestämmelser med en enda kontaktpunkt, tidsintervall och förenklade förfaranden för uppgradering, 2) kortare tillståndsförfaranden genom automatiskt godkännande och ett förenklat anmälningsförfarande för småskaliga projekt.

ii) Alternativ för att öka andelen förnybar energi inom sektorn för värme och kyla (RES-H&C):

Integrering av förnybar energi i försörjningssystemet för värme och kyla: 1) införande av en RES H&C-skyldighet för leverantörer av fossila bränslen, 2) samma skyldighet men för alla bränsleleverantörer.

Underlättande av införandet av förnybar energi och spillvärme i system för fjärrvärme och fjärrkyla: 1) utbyte av bästa praxis, 2) energicertifikat och öppnande av tillträde till lokal värme och kyla, 3) åtgärder enligt alt. 2, kompletterat med en förstärkt ram för konsumenträttigheter.

iii) Alternativ för att öka andelen förnybar energi inom transportsektorn (RES-T):

Integrering av förnybar energi i transportsektorn: 1) en inblandningsskyldighet på EU-nivå för avancerade förnybara bränslen, 2) en inblandningsskyldighet på EU-nivå för alla förnybara drivmedel, kompletterat med utfasning av livsmedelsbaserade biodrivmedel (underalternativ: 2A) en delvis utfasning av livsmedelsbaserade biodrivmedel fram till 2030, 2B) en fullständig utfasning av sådana biodrivmedel fram till 2030, 2C) en snabbare utfasning av livsmedelsbaserade biodrivmedel och större minskningar av växthusgasutsläpp fram till 2030), 3) föregående alternativ, kompletterat med en särskild inblandningsskyldighet på EU-nivå för förnybara bränslen som används inom luftfart och sjöfart, 4) en skyldighet om minskade växthusgasutsläpp (enligt bränslekvalitetsdirektivet) (underalternativ: 4B) skyldighet om minskade växthusgasutsläpp för alla bränslen samt elektricitet, 4C) skyldighet om minskade växthusgasutsläpp för avancerade bränslen och elektricitet, 4D) avancerade bränslen, elektricitet och konventionella bränslen med lägre växthusgasutsläpp).

iv) Alternativ som innebär att konsumenterna ges ökade möjligheter och informeras om förnybar energi:

Möjlighet för konsumenterna att producera, själva förbruka och lagra förnybar el: 1) EU-riktlinjer för egenförbrukning, 2) möjlighet för medborgare att själva förbruka och lagra förnybar el, 3) egenförbrukning på distans för kommuner.

Offentliggöra information om förnybar el: 1) konsolidering av systemet med ursprungsgarantier, 2) åtgärderna i alternativ 1, kompletterat med obligatoriskt offentliggörande av ursprungsgarantier, 3) åtgärderna i alternativ 2, kompletterat med utvidgning av ursprungsgarantierna till elproduktionskällor.

Spårning av förnybara bränslen som används inom sektorn för värme och kyla och transportsektorn: 1) utvidgning av ursprungsgarantier till förnybara gasformiga bränslen, 2) utvidgning av ursprungsgarantier till förnybara flytande och gasformiga bränslen, 3) utveckling av alternativa spårningssystem för förnybara flytande och gasformiga bränslen.

v) Alternativ för att uppnå minst 27 % förnybar energi till 2030:

Nationella mål för 2020: Nationella mål för 2020 som grundnivå versus utgångsnivå.

Utvecklingsbana: Linjär respektive icke-linjär.

Mekanismer för att undvika en klyfta i ambitionsnivån i förhållande till EU-målet för förnybar energi: 1) revidering av ambitionsnivån i de nationella planerna, 2) införande av en översynsklausul för att föreslå ytterligare genomförandemekanismer på EU-nivå i ett senare skede om så behövs, 3) höjning av ambitionsnivån för åtgärder på EU-nivå, 4) införande av bindande nationella mål.

Undvikande och åtgärdande av en eftersläpning vad gäller genomförandet: 1) revidering av nationella planer, 2) införande av en översynsklausul för att föreslå ytterligare genomförandemekanismer på EU-nivå i ett senare skede om så behövs, 3) höjning av ambitionsnivån för åtgärder på EU-nivå, 4) införande av bindande nationella mål.

Vad anser de olika berörda parterna? Vem stöder vilka alternativ?

Ett webbaserat offentligt samråd genomfördes från den 18 november 2015 till den 10 februari 2016. Detta visar på en bred samsyn bland medlemsstater, icke-statliga organisationer och tankesmedjor, investerare och sammanslutningar om behovet av ett stabilt och förutsägbart EU-regelverk för förnybar energi och vikten av att fastställa åtgärder i fråga om förnybar energi (RES-E, RES-H&C, RES-T), öka konsumentdeltagandet på den inre energimarknaden, undanröja administrativa hinder och uppnå det bindande EU-målet på minst 27 %. **Alla intressenter** var i allmänhet eniga om behovet av att stärka utvecklingen av infrastrukturen, särskilt i fråga om smarta nät och lagringssystem.

Medlemsstaterna betonade åtagandet att minska växthusgasutsläppen, tillsammans med behovet av att frigöra detta från ekonomisk tillväxt och lönsamhet för förnybar energi. Vissa **medlemsstater** underströk den förnybara energins roll i fråga om tryggad energiförsörjning och importberoende. **Branschen** betonade vikten av en marknad som är anpassad till förnybar energi, genom marknadsintegration, stärkt investeringsskyddsordning på lång sikt, och efterfrågade en stabil rättslig ram för att stimulera till innovation, säkerställa den ekonomiska lönsamheten och öka konkurrenskraften på EU-nivå. Icke-statliga organisationer betonade vikten av att fastställa medborgerliga rättigheter för att öka decentraliseringen så att lokalsamhällen får möjlighet att stimulera allmänhetens acceptans av framtida system.

C. De rekommenderade alternativens konsekvenser

Finns det fördelar med det valda alternativet? Om inte, vilka är fördelarna med de huvudsakliga alternativen?

Det är för närvarande omöjligt att helt kvantifiera konsekvenserna, eftersom inga rekommenderade alternativ har valts ut. Ovanstående alternativ 1–4 tar itu med osäkerhet bland investerarna, ökar kostnadseffektiviteten, ingriper mot marknadsmisslyckanden, uppdaterar det befintliga regelverket och ökar medborgarnas delaktighet.

Ett genomförande av de viktigaste åtgärderna kommer att hjälpa EU att uppnå sina mål att minska utsläppen av växthusgaser (genom att bidra till den ytterligare 5 % minskning av växthusgasutsläppen som behövs jämfört med referensscenariots prognoser). Det kan också bidra till att minska utgifterna för energiimport (kumulativa effekter av att införa målen för 2030 skulle innebära en minskning med 221 miljarder euro för perioden 2021–2030), och generera ytterligare sidovinster, t.ex. genom att bidra till en övergripande minskning av kostnaderna för begränsning av föroreningar och för hälsovård på 12,3–19,5 miljarder euro/år.

Vilka är kostnaderna för det valda alternativet (om ett alternativ valts, annars kostnaderna för de alternativ som främst föredras)?

De huvudalternativ som utarbetats skulle kunna medföra sociala, ekonomiska och miljömässiga konsekvenser både på EU-nivå och medlemsstatsnivå. Dessa effekter har kvantifierats där så är möjligt.

Hur påverkas små och medelstora företag och konkurrenskraften?

Konsekvensbedömningen innehåller särskilda undantag för små och medelstora företag för att säkerställa att åtgärderna för att uppnå målet på EU-nivå om förnybar energi 2030 främjar dessa företags konkurrenskraft (t.ex. administrativ förenkling, särskilda bestämmelser om offentligt stöd, bredare åtgärder för egenförbrukning).

Påverkas medlemsstaternas budgetar och förvaltningar i betydande grad?

Medlemsstaterna kommer att uppmanas att bidra till de gemensamma ansträngningarna för att uppnå de överenskomna målen på EU-nivå om förnybar energi 2030, genom ett antal åtgärder som kan ha en inverkan på de nationella budgetarna och förvaltningarna.

D. Uppföljning

När kommer åtgärderna att ses över?

Vissa bestämmelser i direktivet om förnybara energikällor upphör i praktiken att gälla i december 2020, särskilt i fråga om nationella bindande mål. Konsekvensbedömningen syftar till att ta upp de åtgärder som ska ingå i direktivet om el från förnybara energikällor efter 2020. Vissa alternativ medför behovet av att säkerställa att översynsklausuler fastställs i det reviderade direktivet om förnybara energikällor, för att säkerställa att övergången från nationella bindande mål till ett mål på EU-nivå för 2030 övervakas och genomförs på ett korrekt sätt.